

هجوم دلالان خارجی به محصولات کشاورزی ایران

در پی افزایش قیمت ارز، دلالان خارجی در برخی استان‌ها حضور یافته و به خرید محصولات کشاورزی یا معاوضه آن با خودرو و کالاهای لوکس اقدام می‌کنند

آسیب‌های افزایش قیمت ارز و کاهش ارزش ریال، ظاهراً به بخش کشاورزی ایران نیز سرایت و پای دلالان خارجی به زمین‌های کشاورزی در استان‌های مختلف را باز کرده است، به گونه‌ای که احتمال بروز کمبود این محصولات در کشور وجود دارد.

به گزارش خبرنگار ما، افزایش قیمت ارز در داخل کشور باعث به صرفه شدن صادرات بسیاری از کالاها شده است. علت هم روشن است؛ وقتی کالایی به خارج صادر می‌شود درآمد ارزی حاصله پس از ورود به کشور به چند برابر قیمت در بازار غیر رسمی فروخته می‌شود و سودی بر جای می‌گذارد که چند برابر سود حاصل از فروش کالا در داخل کشور است. به این ترتیب بسیاری از تولیدکنندگانی که تاکنون تمایل چندانی به صادرات کالای خود نداشتند یا سود موجود در صادرات را در مقایسه با در دسر هایش، اقتصادی نمی‌دانستند، به جرگه صادرکنندگان پیوستند تا از مابه‌التفاوت قیمت ارز بهره ببرند. این افراط در صادرات در اواخر سال گذشته حتی باعث شد دولت در صادرات برخی محصولات از جمله پتروشیمی، فولاد و محصولات غذایی محدودیت ایجاد کرده و صادرات را منوط به تامین نیاز داخل کند.

با این حال از اواخر سال گذشته خبرهایی مبنی بر حضور دلالان خارجی دلار به دست در مزارع گندم ایران به گوش رسید و اوایل اردیبهشت که قرار بود خرید تضمینی گندم از کشاورزان شروع شود، افزایش یافت. علت این حضور این بود که قیمت پیشنهادی دلالان خارجی در مقایسه با بهای خرید تضمینی دولت بالاتر بود و لذا کشاورزان تمایل داشتند محصول خود را به دلالان بفروشند.

به گفته مقامات صنفی، خرید گندم کشاورزان ایرانی از سوی دلالان عراقی آغاز شده و نمونه این خریدها در استان خوزستان، قصر شیرین و گیلانغرب دیده شده است. بر این اساس، دلالان محصول گندم کشاورزان ایرانی را با قیمتی حدود ۱۲۰۰ تومان آن هم به صورت نقدی خریداری می‌کنند. این قیمت در قصر شیرین و گیلانغرب هزار تومان بوده است. حال آن که قیمت خرید تضمینی دولت با وجود تجدیدنظر در نرخ ۷۲۰ تومان است که تفاوت قابل توجهی را نشان می‌دهد.

سرایت به دیگر محصولات

این گزارش می‌افزاید: اگر ورود دلالان خارجی به بازار محصولات کشاورزی ایران منحصر به یک محصول بود مشکل چندانی ایجاد نمی‌کرد و می‌شد به گونه‌ای آن را مهار کرد. اما مشکل اینجاست که اکنون فهرست بلند بالایی از محصولات کشاورزی ایران در دست دلالان که هم دلال و هم کشاورز مایل به معامله آنها به قیمتی بالاتر از قیمت داخلی هستند؛ موضوعی که گرچه به نفع کشاورز است اما امنیت غذایی داخلی را مخدوش می‌کند.

به گفته منابع صنفی و گمرک، اکنون چای، پیاز،

شود، به خبرنگار ما گفت: خبرهایی در دست است که برخی از محصولات استراتژیک کشاورزی استان اردبیل و آذربایجان شرقی با خودرو معاوضه شده است. روش کار نیز به این ترتیب است که دلال خودرو یا خودروهایی را به طور قانونی وارد منطقه آزاد که از حیثه گمرک خارج است، می‌کند و سپس در ازای دریافت محصول کشاورزی آن را به کشاورز تحویل داده و کشاورز هم خودرو را ترخیص و در بازار داخل به فروش می‌رساند.

وی افزود: به طور دقیق‌تر در مورد معاوضه محصولات کشاورزی با خودرو، روش کار این گونه است که محصولات کشاورزی از طریق مناطق آزاد منتقل شده و در نهایت به جای مبلغ آنها خودروهایی چون فیات وارد می‌شود. این خودروها با توجه به امتیاز شهروندان مناطق آزاد مبنی بر واردات خودرو به ازای کارت اقامت، این خودرو را وارد کشور می‌کنند یا این که با نمایندگی‌های مجاز توافق می‌کنند خودروی مذکور را در مقابل دریافت پول به آنها تحویل دهند.

وی تصریح کرد: نحوه انتقال محصولات کشاورزی به خارج از مرزها یادرون محدوده مناطق آزاد نیز معمولاً به صورت قاچاق و توسط افرادی معروف به «کولر» صورت می‌گیرد. این افراد که قبلاً در پرونده قاچاق سوخت هم متهم بودند، پس از خرید جنس توسط دلال خارجی به انبار و حمل غیرقانونی آن اقدام می‌کنند. این افراد بارها به ازای هر نفر می‌توانند حدود ۶۰ کیلوگرم گندم را از مرزها به صورت غیرقانونی خارج کنند.

وی گفت: برخی مقامات مسئول در منطقه آژادارس عنوان می‌کنند که محصولات کشاورزی تولیدی این منطقه به صورت تازه با کالاهای مصرفی و لوکس در مناطق آزاد معاوضه شده و وارد کشور مان می‌شود.

حسین بهشتی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان میوه و تره‌بار

در بازار

استان البرز نیز نکات جالبی در این باره مطرح و به خبرنگار ما می‌گوید: به عنوان مثال درباره کاهو باید بگوییم هم اکنون کاهوی درجه یک تولید استان البرز هرگز به بازار داخلی راه نمی‌یابد؛ بلکه فقط بازارهای حوزه خلیج فارس را تامین می‌کند. به عقیده شما، چرا کشاورزان باید کاهو را به قیمت داخلی ۴۰۰ تومان بفروشند، وقتی خریدار هزار تومانی عرب در میان است؟

وی خاطر نشان کرد: این استان هر سال ۳۰۰۰ هزار کانتینر ۲۵ تنی، کاهو، کلم، فلفل دلمه‌ای و لوبیا را به این مناطق صادر می‌کند، حالا خودتان محاسبه کنید مابه‌التفاوت قیمت‌های داخلی و خارجی چگونه برای تولیدکنندگان این محصولات ایجاد انگیزه می‌کند؟ بنابراین تولیدکنندگان هرگز مایل به فروش محصولات خود داخل کشور نیستند و بازارهای خارجی را ترجیح می‌دهند.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان استان البرز این گونه ادامه می‌دهد: اگر چه باید خوشحال باشیم که صادرات غیرنفتی ما در حاصل توسعه است و محصولات با کیفیت کشاورزی ایران در بازارهای خارجی می‌درخشد، ولی پرسش اصلی اینجاست که آیا آمار دقیقی از میزان نیاز کشورمان در دست داریم که این صادرات زمینه بازار داخلی را برهم نزینم؟

همچنین یک مقام مسئول در خانه کشاورز در گفت‌وگو با خبرنگار ما از ورود دلالان قطری به بازار محصولات کشاورزی در استان‌های کرمان، کرمانشاه و کردستان خبر داد و گفت: دلالان پیاز کرمان و توت‌فرنگی کردستان را به دو برابر قیمت داخلی و گاه به صورت دلاری خریداری کرده و به کشورهای حاشیه خلیج فارس مانند قطر، عمان و امارات منتقل می‌کنند.

علت چیست؟

شاهرخ ظهیری، دبیر کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی ایران خرید تضمینی محصولات کشاورزی را سیاستی اشتباه ارزیابی کرده و به خبرنگار ما می‌گوید: وقتی دولت در بازار محصولات کشاورزی دست می‌برد و زیر قیمت واقعی نرخ تعیین می‌کند، معلوم است که کشاورز میلی برای فروش محصول به دولت ندارد؛ چرا که مشتری نقد و خوب هست و او فقط دنبال فروش محصولش است.

وی افزود: دولت باید قیمت خرید تضمینی را لغو و تعیین قیمت محصولات کشاورزی را به بازار واگذار کند. تنها در این صورت است که جلوی خروج قاچاق این محصولات گرفته شده و دولت مجبور به واردات مجدد و صرف منابع گرانبهای ارزی کشور نخواهد شد.

وی تصریح کرد: ورود دلالان خارجی به بازار محصولات کشاورزی ایران نتیجه سوءمدیریت دولتی در بخش کشاورزی است؛ جایی که قیمت واقعی حرف اول را می‌زند، اما همواره می‌خواهیم با دستور کار خود را پیش ببریم.